

باسمه تعالی

گزارش نشست تخصصی تامین مالی زنجیره‌های SCF (۲۰ شهریور ۱۴۰۱)

هدفمند و کارآمد نبودن منابع تخصیص‌یافته و نداشتن شاخص‌های متقن، علمی و عملی از میزان اثرگذاری تسهیلات تخصیص‌یافته در عمق‌بخشی به ساخت داخل، ارتقای سطح فناوری، بومی‌سازی، مقاوم‌سازی و افزایش تاب‌آوری صنعتی و اقتصادی از نقص‌های مهم ابزارهای مالی جاری می‌باشد.

در نهادها، سازمانها و شرکتهای مختلف دستور کارهایی در حال طراحی و پیاده‌سازی هستند که می‌توان به کاربست تامین مالی زنجیره‌ای (SCF) در صنایع راهبردی کشور و از جمله صنعت انرژی، صنعت حمل‌ونقل، صنعت مسکن و صنعت لوازم‌خانگی اشاره نمود. جهت اشراف کامل علمی و اجرایی به این ابزار و استخراج ملاحظات بومی از یک‌سو و با عنایت به سوابق موجود از سوی دیگر، صنعت لوازم‌خانگی به‌عنوان پایلوت انتخاب‌شده و فاز آزمایشی در این صنعت فعال خواهد شد. در همین راستا نشست تخصصی با هدف بررسی سیاستی، مدیریتی و فنی تامین مالی زنجیره‌ای در صنعت لوازم‌خانگی عصر روز یکشنبه ۲۰ خردادماه ۱۴۰۱ با حضور مدیران مسئولان و صاحب‌نظران در حوزه تامین مالی و صنعت لوازم‌خانگی با همکاری دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه علم و صنعت ایران و هلدینگ هنر و تجارت ابر آبی در سالن کنفرانس پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف برگزار شد و سخنرانان و میهمانان این نشست از ابعاد و زوایای مختلف به طرح و بررسی این موضوع پرداختند.

این نشست با حضور سخنرانانی همچون آقای دکتر جواد نوری عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی شریف، آقای دکتر سعید شوالپور عضو هیئت‌علمی دانشگاه علم و صنعت، آقای دکتر نیما امیر شکاری مدیر واحد تحقیق و توسعه شرکت هنر و تجارت ابر آبی و آقای دکتر مهدی باقری پژوهشگر تامین مالی و سیاستی صنعتی مجری و کارشناس برگزار شد.

در ابتدا مجری نشست به بیان مفاهیم کلیدی در حوزه (SCF)، اهداف این نشست من‌جمله تامین مالی و اهداف کلان‌تر شامل توسعه فناوری، عمق ساخت تولید، جهش تولید و هدایت منابع مالی به سمت اقتصاد مولد که یکی از مهم‌ترین سیاستهای دولت می‌باشد پرداختند. آقای دکتر باقری در مورد مزایا و محاسن زنجیره تامین مالی، صنایع پیشران و عمق ساخت داخل و تحلیل آن در کشور اشاره نمودند.

در ادامه آقای دکتر جواد نوری به جریان‌شناسی حوزه علم، فناوری و نوآوری کشور در سه دهه گذشته اشاره نمودند که تمرکز اصلی به سمت عرضه بوده و رویکرد فشار علم و فناوری، رویکرد غالب کشور بوده و از توجه کافی و موثر به سمت تقاضا و ابزارهای درون آن نیز تجمیع تقاضا، تحریک تقاضا و تدارک زیرساختهای عمومی و از جمله تامین مالی غفلت شده است. ایشان توجه همزمان و متعادل به هر دو سمت عرضه و تقاضا بعنان دوبرال

توسعه فناوری و صنعت را ضروری دانستند و پیش نبردن عرضه و تقاضا به موازات هم را به عنوان یکی از مهم ترین علل عدم موفقیت در توسعه صنعتی برشمردند.

عضو هیئت علمی دانشگاه شریف نقدهایی را در خصوص سنجش میزان عمق ساخت داخل و سطح فناوری اظهار نمودند و ارقام بیان شده در صناعی نظیر خودرو و لوازم خانگی را محل تردید جدی عنوان نمودند. ایشان تاکید داشتند جهت اعتباربخشی و صحت نتایج حاصل از تحلیل مبحث عمق ساخت داخل باید به معیار ارز بری ملی توجه ویژه داشت و از آن استفاده نمود، در حالیکه ارزیابی بنگاهی ملاک عمل است و خطاهای فاحشی را به دنبال داشته است.

آقای دکتر نوری در ادامه، عدم دسترسی صنعتگران و تولید کنندگان به نقدینگی مورد نیاز را با وجود حجم بسیار بالای نقدینگی در کشور اشاره نمودند و این موضوع را نیز از اعوجاجات حوزه حکمرانی و سیاستگذاری صنعتی کشور عنوان نمودند و لزوم اصلاح ابزارهای مالی را یادآوری نمودند. از نظر ایشان روش SCF، ظرفیت زیادی برای پاسخگویی به نقدینگی مورد نیاز صنعت دارد بدون آنکه نقایص و کاستیهای ابزارهای موجود را داشته باشد.

در همین راستا، آقای دکتر نوری به بیان ویژگیهای زیر پرداختند:

- ✓ جلوگیری از فاکتور فروشی به گونه‌ای که تسهیلات ارائه شده، از حالت صوری بودن خارج می‌شوند، منجر به تولید واقعی در اقتصاد کشور می‌گردند، از ورود نقدینگی به حوزه‌های سوداگری جلوگیری می‌شود و از افزایش و انباشت نقدینگی بدون تولید جلوگیری به عمل می‌آید.
- ✓ توزیع تسهیلات به حلقه‌های موثر در زنجیره ارزش متصل می‌شود به گونه‌ای که تسهیلات صرفاً به شرکت توزیع و فروش محصولات پرداخت نمی‌شود و بلکه در سطوح مختلف زنجیره ارزش و متناسب با سهم از ارزش افزوده هر سطح پرداخت می‌شود. با این تدبیر، همه سطوح از نقدینگی مورد نیاز برخوردار می‌شوند، سوء استفاده از رانت تسهیلات کاهش می‌یابد، حجم نقدینگی مورد نیاز تولید محصول به جای اینکه چند بار در سطوح مختلف ضریب افزایشی بخورد بلکه توزیع شده و نهایتاً به میزان کل تسهیلات بانک خواهد بود و به دنبال خود چالشهای بیمه و مالیات، ثبت دفاتر، انحراف نقدینگی، اختلاس و ... جلوگیری می‌شود.
- ✓ با توجه به اینکه مقرر شده است در روش SCF به محصولاتی، تسهیلات پرداخت شود که سطح قابل قبولی از عمق ساخت داخل و فناوری بومی را داشته باشند، این شاخصها به معنای واقعی جایگاه خود را پیدا می‌کنند. به دلیل نوع ارزیابیهای از این شاخصهای بسیار مهم، متاسفانه انحرافهای زیادی مشاهده می‌شود به گونه‌ای که محصولات زیادی که عمده ریشه و ارزش افزوده آنها به خارج از کشور برمی‌گردد، به عنوان کالای ساخت داخل و دارای فناوری بومی شناخته می‌شوند. با نگاه سطح‌بندی شده و زنجیره ارزشی در الگوی SCF، این نقیصه برطرف خواهد شد.

سپس آقای دکتر شوالپور عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت به بیان مطالبی در خصوص صنعت و نحوه پیاده سازی (SCF) در کشور پرداختند و لازمه این امر را تعامل صنعت با (SCF) دانستند.

در ادامه آقای دکتر باقری مدل های داخلی اجرا شده در حوزه تامین مالی نظیر گام و سامیار را معرفی نمودند و همچنین به توضیح و تشریح مدل های پیشنهادی خود (B2B, B2C) حاصل همکاری بین (دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه علم و صنعت، هلدینگ هنر و تجارت ابر آبی، بانک ملت) پرداختند.

همچنین به ضرورت ایجاد نهادی به عنوان مالک زنجیره ارزش اشاره چالش ها و موانع پیش رو مطرح گردید و میهمانان نظرات و پیشنهادات خود را در این خصوص ارائه نمودند.

سپس آقای دکتر امیرشکاری مدیر واحد تحقیق و توسعه شرکت هنر و تجارت ابر آبی به تشریح و توضیح مدل های بین المللی (SFC) پرداختند. همچنین به نقاط قوت این مدل ها اشاره نمودند که میتوان با اقتباس و بومی سازی آنها روند پیاده سازی (SCF) در کشور را تسهیل نمود.